

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 101/06-74

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka na neverejnom zasadnutí 30. novembra 2006 prerokoval prijatú sťažnosť Mesta H., právne zastúpeného advokátom JUDr. M. M., B., vo veci porušenia základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením bývalého Okresného súdu Skalica, v súčasnosti Okresného súdu Senica sp. zn. 5 Er 81/04 z 12. augusta 2004 a jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 255/04 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Skalica, v súčasnosti Okresný súd Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 255/04 p o r u š i l základné právo Mesta H., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Mestu H. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Skalica, v súčasnosti

Okresný súd Senica p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Mestu H. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 20 116 Sk (slovom dvadsaťtisícstošesťnásť slovenských korún), ktorú je Okresný súd Skalica, v súčasnosti Okresný súd Senica p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. M. M., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 22. marca 2006 č. k. I. ÚS 101/06-36 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Mesta H. (ďalej aj „sťažovateľ“), právne zastúpeného advokátom JUDr. M. M., B., ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením bývalého Okresného súdu Skalica, v súčasnosti Okresného súdu Senica sp. zn. 5 Er 81/04 z 12. augusta 2004 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) a jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 255/04.

1.1 Podľa ustanovenia § 15 ods. 2 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.) výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane prechodu správy majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných právnych vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov sudcu k štátu prešli k 1. januáru

2005 z Okresného súdu Skalica na Okresný súd Senica, a preto v danom prípade pod označením Okresný súd Skalica v súčasnosti treba rozumieť Okresný súd Senica (ďalej aj „okresný súd“).

1.2 Z prijatej časti sťažnosti vyplynulo, že: «(...) *Sťažovateľ podáva ústavnú sťažnosť proti právoplatnému Uzneseniu Okresného súdu v Skalici, spis. č. 5 Er 81/04, zo dňa 12. 08. 2004, ktorým sa rozhodlo, že súd v exekučnej veci vedenej v prospech oprávneného I. T., bytom B., zastúpený JUDr. J. B., advokátom, P., proti povinnému Mesto H., exekúciu zastavuje a súdnemu exekútorovi Ing. Bc. S. S., Exekútorsky úrad P., súd trovy exekučného konania nepriznáva. (...).*

Oprávnený I. T. doručil dňa 18. 03. 2004 súdnemu exekútorovi Ing. Bc. S. S. návrh na vykonanie exekúcie.

Návrh na vykonanie exekúcie odôvodnil na tom skutkovom základe, že Rozsudkom na základe uznania nároku, vydaným Okresným súdom v Skalici, dňa 3. 12. 2002 bol žalovaný Mesto H. zaviazaný zaplatiť žalobcovi K. Č. – P. v. p., H. čiastku 1.714.185,- Sk a trovy konania vo výške 85.810,- Sk, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11. 02. 2003. Priznaná pohľadávka pozostávala výlučne z úrokov z omeškania s úrokovou sadzbou 365 % ročne a bývalým primátorom Mesta H. bola pred súdom v súlade s ustanovením § 153a ods. 1 O. s. p. riadne uznaná.

Na základe Zmluvy o odplatnom postúpení pohľadávok zo dňa 07. 01. 2004 pôvodný veriteľ K. Č. – P. v. p. postúpil pohľadávku priznanú predmetným Rozsudkom Okresného súdu v Skalici na nového veriteľa D. D., bytom B., ktorá ju nasledovne postúpila Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 27. 02. 2004 na nového veriteľa I. T., bytom B.

I. T. vyzýval listom zo dňa 08. 03. 2004 povinného Mesto H. na dobrovoľné uspokojenie pohľadávky, v ktorom uviedol, že „pohľadávku kúpil od D. D.“ a v prípade jej nezaplatenia „bude vec riešiť cez exekútora“, a keďže napriek tejto výzve Mesto H. odmietlo vykonať úhradu pohľadávky, tak podal návrh na vykonanie exekúcie.

Ing. Bc. S. S., súdny exekútor, podaním doručeným Okresnému súdu v Skalici dňa 19. 03. 2004, požiadal o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v uvedenej veci v súlade s ustanovením § 44 Exekučného poriadku.

Mesto H. v zastúpení primátora podalo dňa 19. 03. 2004 námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyňi s odôvodnením, že konajúca sudkyňa rozhodovala v súdnom konaní, ktoré sa ukončilo vydaním Rozsudku na základe uznania nároku, a keďže v danej veci bolo podané oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin úžery podľa § 253 Trestného zákona, sú dôvodné pochybnosti o jej nezaujatosti.

Právny zástupca povinného podaním zo dňa 25. 03. 2004 navrhol, aby Okresný súd v Skalici ako exekučný súd postupom podľa § 44 ods. 2 (tretia veta) Exekučného poriadku rozhodol uznesením, ktorým by žiadosť o udelenie poverenia zamietol z dôvodu, že

a) v danej veci bolo podané na príslušnom Okresnom úrade justičnej a kriminálnej polície trestné oznámenie o spáchaní trestného činu úžery podľa § 253 Trestného zákona, a existuje dôvodné podozrenie, že ďalším vymáhaním pohľadávky môže dôjsť k spáchaniu trestnej činnosti,

b) návrh na vykonanie exekúcie vykazuje znaky pozmeňovania údaju o výške vymáhanej istiny, čo vzbudzuje odôvodnený záver o vykonaní neoprávnených zásahov do obsahu listiny,

c) prechod práva a povinností z oprávneného uvedeného v exekučnom titule na nového veriteľa nebol preukázaný overenou listinou alebo oprávneným orgánom v zmysle ustanovenia § 37 ods. 4 Exekučného poriadku, keďže podpisy postupcu a postupníka na doložených zmluvách o postúpení pohľadávok neboli notársky alebo úradne overené, a ich prechod nevyplýval ani z rozhodnutia iného orgánu.

Podaním zo dňa 07. 05. 2004 právny zástupca povinného oznámil exekučnému súdu, že dňa 30. 04. 2004 podal na Okresnom súde Bratislava III žalobu o určenie neplatnosti zmlúv o postúpení pohľadávok, a to z dôvodu simulácie právneho úkonu. K podaniu bola priložená fotokópia žaloby.

Oprávnený podaním zo dňa 23. 06. 2004 doručeným súdnemu exekútorovi zobral návrh na vykonanie exekúcie späť z dôvodu, že vo veci nebolo doposiaľ vydané poverenie. Súdny exekútor si trovy konania neuplatnil.

Následne Okresný súd v Skalici vydal Uznesenie, spis č. 5 Er 81/04 zo dňa 12. 08. 2004, ktoré je predmetom tejto ústavnej sťažnosti.

Pre úplnosť veci uvádzame, že následne bolo oznámené zo strany I. T. a D. D., že došlo k „zrušeniu zmlúv o postúpení pohľadávok“, a to ku dňu 02. 06. 2004 (doručené

povinnému dňa 12. 08. 2004) a že veriteľom tejto pohľadávky je pôvodný veriteľ, a to K. Č. – P. v. p., ktorý návrhom na podanie exekúcie v zastúpení tým istým právnym zástupcom ako predchádzajúci oprávnený žiadal súdneho exekútora Ing. Bc. S. S. o vykonanie exekúcie na podklade predmetného rozsudku na základe uznania nároku. Vec je vedená na Okresnom súde v Skalici, spis. č. 3 Er 255/04 a vo veci bolo dňa 29. 07. 2004 vydané poverenie na vykonanie exekúcie. (...)

Podľa názoru sťažovateľa Okresný súd v Skalici rozhodol na podklade záverov, ktoré sú arbitrárne a zjavne neopodstatnené a zároveň nimi neboli chránené označené základné práva a slobody, ktoré mali byť chránené v rámci všeobecného súdnictva. (...)

Sťažovateľ v súlade s ustanovením § 50 ods. 1 písm. a) cit. zák. má za to, že Okresný súd v Skalici vydaním napadnutého uznesenia ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo, porušil práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len ako „Dohovor“) a právo vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR ako aj čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. (...)

Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie vidí sťažovateľ v porušení princípu kontradiktórnosti, ktorý je podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva imanentnou zložkou spravodlivého súdneho konania. (...)

Podstata kontradiktórneho súdneho procesu sa zakladá na tom, že súd nemôže rozhodnúť o tom, čo by nebolo predmetom diskusie. V danom prípade Okresný súd v Skalici rozhodol o zastavení exekúcie bez toho, aby o návrhu na zastavenie exekúcie zo strany oprávneného vopred informoval povinného a v dôsledku toho nemal povinný možnosť vyjadriť sa k tomuto procesnému návrhu a patrične na neho reagovať. Povinný sa dozvedel o podaní späťvzatia návrhu na vykonanie exekúcie až dňa 17. 08. 2004, kedy mu bolo doručené sporné uznesenie Okresného súdu v Skalici.

Týmto postupom Okresný súd v Skalici znemožnil povinnému uplatniť si trovy konania (ktorých súčasťou sú aj trovy právneho zastúpenia), a tento postup podľa názoru sťažovateľa viedol aj k porušeniu práva vlastníť majetok v zmysle čl. 20 Ústavy SR a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Sťažovateľ podal dôvodne návrh na vydanie uznesenia, ktorým by exekučný súd

rozhodol v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 (tretie veta) Exekučného poriadku, pričom trovy exekučného konania by si uplatnil až v závislosti na právoplatnom rozhodnutí o tomto návrhu, nakoľko oprávnenému by vzniklo právo na náhradu trov konania až v prípade, keby exekučný súd rozhodol o zamietnutí žiadosti o vydanie poverenia, a toto uznesenie by nadobudlo právoplatnosť. A až v tomto štádiu exekučného konania by si povinný mohol uplatniť náhradu trov konania a vedel by presne špecifikovať výšku trov právneho zastúpenia, nakoľko súd by postupom podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku exekúciu zastavil, a keďže by sa jednalo o konečné rozhodnutie vo veci, tak by rozhodol aj o náhrade trov exekučného konania. Vzhľadom na skutočnosť, že povinný nevedel o tom, že oprávnený zobral návrh na vykonanie exekúcie späť a exekučný súd ho nevyzval ani na uplatnenie prípadných trov exekúcie, tak bolo porušené jeho právo vlastniť majetok v spojitosti s právom na spravodlivé súdne konanie. Je potrebné poznamenať aj to, že návrh na zastavenie exekúcie podal oprávnený v čase, kedy už nebol hmotnoprávne legitimovaný, nakoľko dňa 02. 06. 2004 došlo k „zrušeniu zmlúv o postúpení pohľadávok“. (...)

Sťažovateľ si uvedomuje, že na náhradu trov exekučného konania nemusí mať povinný automaticky právny nárok, a to najmä s ohľadom na ustanovenia § 203 ods. 1 Exekučného poriadku (prípadné aj subsidiárne použitie § 150 O. s. p.), avšak má ústavné právo, aby aj o tejto časti súdneho konania, konajúci súd vo veci rozhodol a aby jeho záležitosť bola nezávislým a nestranným súdom rozhodnutá pri dodržaní všetkých zásad spravodlivého súdneho konania. Aj keď exekučný súd nemá zákonnú povinnosť priznať oprávnenému alebo súdnemu exekútorovi trovy konania, má ústavnú povinnosť o tejto veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť. (...)

Na druhej strane je potrebné zdôrazniť, že všeobecné súdy ako „primárni ochrancovia práva“ sú povinné vykladať právne predpisy ústavne konformným spôsobom, z čoho možno ďalej odvodiť právo účastníka súdneho konania predvídať svoje rozhodnutie. Aj v civilnom procese v zásade platia pravidlá v otázke náhrady trov súdneho konania, avšak vzhľadom na ustanovenie § 150 O. s. p. nemožno tieto pravidlá zovšeobecniť na každú procesnú situáciu, nakoľko súd je oprávnený identifikovať dôvody hodné osobitného zreteľa v konkrétnej situácii, a tým nepriznať trovy súdneho konania, a v konečnom dôsledku vybočiť z pravidiel upravených Občianskym súdnym poriadkom pre

náhradu trov konania. Z uvedeného sa ďalej odvíja aj povinnosť súdu náležite odôvodniť svoje rozhodnutie v otázke výkladu a posúdenia dôvodov hodných osobitného zreteľa, nemôže sa preto jednať o ľubovôľu. Inými slovami povedané, vzhľadom na povinnosť súdov vykladať právne predpisy ústavne konformným spôsobom, môže mať účastník súdneho konania v konkrétnej situácii právny nárok na náhradu trov konania, a rozhodnutie súdu v tejto otázke vie aj náležite predvídať, a teda aj posúdiť, či má dostatočnú „legitímnu nádej (legitimate expectation)“ na priznanie tejto pohľadávky.

Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí poukázal, že „z judikatúry ESLP vyplýva, že „majetky“ môžu byť buď majetky existujúce, alebo majetkové hodnoty vrátane pohľadávok, o ktorých sťažovateľ môže tvrdiť, že má aspoň legitímnu nádej na ich zhodnotenie (Rozsudok ESLP vo veci PINE VALLEY DEVELOPMENTS LTD a iní v. Írsko z 29. novembra 1991 a Rozsudok ESLP vo veci PRESSOS COMPANIA NAVIERA S. A. a iní v. Belgicko z 20. novembra 1995)“ (Nález III. ÚS 60/04 z 19. mája 2004).

Obdobne tak judikoval ESLP aj v rozhodnutí Knieža Hans - Adam Lichtenšteinský v. Nemecko z 12. júla 2001.

Vzhľadom na uvedený názor máme preto za to, že sťažovateľ mal v zmysle príslušných ustanovení O. s. p. „legitímnu nádej“ na to, aby mu súd priznal náhradu trov exekučného konania, avšak postupom Okresného súdu v Skalici bol tohto práva úplne zbavený, čím došlo k porušeniu jeho práva vlastníť majetok. Inými slovami povedané právny poriadok nevylučuje, aby exekučný súd priznal náhradu trov exekučného konania povinnému, ak by oprávnený zaviniť zastavenie exekúcie. Naopak v konkrétnom prípade vzniká povinnému právny nárok na náhradu trov exekučného konania a exekučný súd musí skúmať konkrétne podmienky pre rozhodnutie o náhrade trov exekučného konania.

(...) aj zo súdnej praxe jednoznačne vyplýva, že povinný má najmä v prípade podania neúspešného návrhu na vykonanie exekúcie právo na zaplatenie trov exekučného konania a tomuto výkladu neodporuje ani ustanovenie § 200 ods. 1 (druhá veta) Exekučného poriadku, ktoré pojednáva len o práve oprávneného a súdneho exekútora na náhradu trov exekúcie. V danom prípade je preto potrebné subsidiárne aplikovať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku pojednávajúce o náhrade trov súdneho konania [v prejednávanej veci § 146 ods. 2 (prvá veta) O. s. p.]. Opačný výklad by bol popretím princípu rovnosti zbraní, nakoľko povinný by nedisponoval právom na náhradu

trov konania oproti povinnému a súdnemu exekútorovi. (...)

Otázku náhrady trov oprávneného v danom prípade je potrebné vnímať najmä s ohľadom na fázu exekučného konania, ako aj vzhľadom na procesné námietky podávané povinným proti oprávnenému. Povinný zobral návrh na vykonanie exekúcie späť práve dôsledkom námietok uplatňovaných povinným. O tom svedčí aj tá skutočnosť, že nasledovne došlo k zrušeniu zmlúv, ktorých nedostatky namietal povinný v exekučnom konaní. Nedostatočný návrh na vykonanie exekúcie naznačuje aj postup exekučného súdu, ktorý v zákonnej lehote 15 dní od doručenia žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonaní exekúcie, o poverení na vykonanie exekúcie nerozhodol, tak ako to predpokladá ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. S ohľadom na tieto skutočnosti možno preto dôvodne predpokladať, že k zastaveniu exekúcie by došlo aj postupom podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku, a teda zavinením povinného. Je preto potrebné rozlišovať medzi návrhom na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku podaným oprávneným po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie a vydaní upovedomenia súdneho exekútora o začatí exekúcie, ktorý sa v zmysle súdnej praxe považuje za samostatný dispozičný úkon oprávneného a u ktorého je prípustné späťvzatie na strane jednej, a na strane druhej späťvzatím návrhu na vykonanie exekúcie, ktoré nie je samostatne upravené v Exekučnom poriadku a nie je ho možné považovať ani za samostatný procesný úkon, takže je potrebné postupovať podľa § 96 O. s. p. V takomto prípade, kedy nie je zrejmé, či vôbec súd vydá poverenie a či teda bude exekúcia nariadená, je potrebné vychádzať pri náhrade trov konania pri zastavení exekúcie z princípu zavinenia zo strany povinného.

Vychádzajúc z týchto úvah mám preto jednoznačne za to, že povinný mal nárok na náhradu trov exekučného konania, nakoľko oprávnený zaviniť zastavenie exekúcie.

Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie vidíme aj v porušení „princípu rovnosti zbraní“, ktorý je jedným zo základných princípov spravodlivého súdneho konania, a to najmä v tom smere, že povinný si postupom Okresného súdu v Skalici nemohol uplatniť náhradu trov exekučného konania, na rozdiel od oprávneného a súdneho exekútora, ktorí si ich neuplatnili.

(...) bol preto porušený princíp rovnosti zbraní, a to vo vzťahu najmä k súdnemu exekútorovi ako účastníkovi exekučného konania v časti rozhodovania súdu o trovách

konania, nakoľko sťažovateľ ako povinný bol znevýhodnený oproti súdnemu exekútorovi ako inému účastníkovi konania, nakoľko nevedel o návrhu oprávneného na zastavenie konania, a preto ani nemohol podať návrh na náhradu trov konania. Týmto postupom bolo preto porušené aj právo na nezávislý a nestranný súd (napr. II. ÚS 71/97).

Porušenie práva na nestranný a nezávislý súd vidíme aj v tom, že aj napriek skutočnosti, že sťažovateľ podal námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyňi v predmetnej exekučnej veci, do dnešného dňa nám nebolo doručené rozhodnutie nadriadeného súdu o tejto námietke zaujatosti.

Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie odvodzujeme aj z toho, že Okresný súd v Skalici v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, v uznesení neoznačil právneho zástupcu povinného a napadnuté uznesenie doručil priamo povinnému, hoci právny zástupca povinného doručil do súdneho spisu plnomocenstvo a v mene povinného podával riadne návrhy. Navyše je potrebné poznamenať, že súd vydal uznesenie pri absencii odstrániteľnej podmienky, spočívajúcej v nezaplatení súdneho poplatku, nakoľko návrh na zastavenie exekučného konania (vrátane návrhu oprávneného) sa spoplatňuje a zaplatenie súdneho poplatku je v zmysle teórie civilného procesného práva jednou z podmienok konania [položka č. 13 písm. c) Sadzobníka súdnych poplatkov, § 2 ods. 1 písm. a) zákona SNR č. 71/1992 Zb.].

Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru spočíva podľa sťažovateľa aj v nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia Okresného súdu v Skalici rozhodovania trov konania. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie je súčasťou práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. (...)

Otázkou náhrady trov právneho zastúpenia sa Ústavný súd SR zaoberal aj v Uznesení č. III. ÚS 187/04 z 10. júna 2004, a to konkrétne posúdením aplikácie ustanovenia § 150 O. s. p. a z právnych úvah uvedených v odôvodnení tohto rozhodnutia taktiež vyplýva povinnosť všeobecných súdov náležite odôvodniť svoje rozhodnutie o trovách konania.

V predmetnej veci sa však otázkou náhrady trov konania povinného všeobecný súd nezaoberal, o náhrade trov nerozhodol, a svojím postupom znemožnil povinnému uplatniť si náhradu trov, a teda v konečnom dôsledku mu v tejto časti znemožnil právo na prístup

k súdu, pričom toto svoje rozhodnutie žiadnym spôsobom nezdôvodnil, a preto je potrebné postup Okresného súdu kvalifikovať ako prejav svojvôle, ktorý je z ústavného hľadiska neutržateľný.

Sťažovateľ nežiada priznať právo na primerané finančné zadosťučinenie v peniazoch, nakoľko už len samotné deklarovanie porušenia práva Ústavným súdom SR by bolo pre sťažovateľa dostatočným a adekvátnym zadosťučinením. (...)

Na základe vyššie uvedených skutočností navrhujem, aby Ústavný súd SR po zistení skutkového a právneho stavu veci v súlade s ustanovením § 25 ods. 2 Zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov (...) vydal nasledovný nález

1. Základné právo Mesta H. podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu v Skalici, spis. zn. 5 Er 81/04 zo dňa 12. 08. 2004 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.

2. Zrušuje sa v plnom rozsahu Uznesenie Okresného súdu v Skalici, spis. č. 5 Er 81/04 zo dňa 12. 08. 2004 a vec sa vracia Okresnému súdu v Skalici na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Okresný súd v Skalici je povinný uhradiť sťažovateľovi Mesto H. do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania na účet advokáta JUDr. M. M., B.»

1.3 Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 255/04, pričom uviedol, že: «K. Č. – P. v. p. po zrušení zmlúv o postúpení pohľadávok s D. D. a I. T., ako pôvodný veriteľ uvedený v exekučnom titule - Rozsudok na základe uznania nároku, spis. č. 5 C 84/01 zo dňa 03. 12. 2002, podal dňa 28. 06. 2004 návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora Ing. Bc. S. S. pre celkovú vymáhanú čiastku vo výške 1.714.185,- Sk. Vec je vedená u súdneho exekútora pod spis. zn. EX 97/04.

*Okresný súd v Skalici ako exekučný súd vydal dňa 29. 07. 2004 Poverenie na vykonanie exekúcie č. 5206*008815. Vec je vedená na Okresnom súde v Skalici pod*

spis. zn. 3 Er 255/04.

Ing. Bc. S. S., súdny exekútor vydal dňa 12. 08. 2004 Upovedomenie o začatí exekúcie v predmetnej exekučnej veci v súlade s ustanovením § 44 Exekučného poriadku a Upovedomenie o začatí exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke v súlade s ustanovením § 95 ods. 2 Exekučného poriadku, na základe ktorého došlo k zablokovaniu finančných prostriedkov sťažovateľa na troch účtoch. Sťažovateľ od toho času nemôže nakladať s finančnými prostriedkami na týchto účtoch, a tým aj vykonávať činnosť samosprávy.

Sťažovateľ podal dňa 18. 08. 2004 námietky proti trovám exekúcie a dňa 27. 08. 2004 námietky proti exekúcii. Súčasne podal dňa 20. 08. 2004 návrh na odklad exekúcie a návrh na zastavenie exekúcie.

Uvedené návrhy odôvodnil nasledovným:

a) vymáhaná pohľadávka pozostáva výlučne z 365 % ročného úroku z omeškania, a teda ďalším vymáhaním vo veci môže dôjsť k spáchaniu trestného činu úžery,

b) bývalý primátor mesta sa dohodol s oprávneným na zrušení tejto pohľadávky (v tejto veci sa preto navrhuje nariadiť pojednávanie),

c) nariadeniu exekúcie bráni prekážka litispendencie, nakoľko v čase vydania poverenia na vykonanie exekúcie nebola právoplatne ukončená exekučná vec vedená na Okresnom súde v Skalici, spis zn. 5 Er 81/04 pre ten istý exekučný titul.

Na dokreslenie skutkového stavu sa žiada uviesť, že bývalý primátor mesta H. uznal pred súdom vymáhaný nárok bez súhlasu obecného zastupiteľstva.

Je potrebné uviesť, že okrem tohto priznaného nároku spoločnosť VPP, spol. s r. o. H. eviduje pohľadávky vo výške 2.591.141,- Sk, ktoré opätovne pozostávajú výlučne z úrokov z omeškania a zo zmluvných pokút. Táto celková čiastka je priznaná právoplatnými Platobnými rozkazmi, ktoré bývalý primátor mesta H. nezaložil do účtovnej evidencie, nepodal voči platobným rozkazom odpory a súčasné vedenie mesta H. sa o týchto pohľadávkach dozvedelo až začiatkom tohto roku, kedy im pôvodný veriteľ oznámil postúpenie týchto pohľadávok na nového veriteľa D. D. ku dňu 07. 01. 2004. Tieto pohľadávky sú priznané právoplatnými Platobnými rozkazmi.

Okrem týchto pohľadávok si spoločnosť VPP, spol. s r. o. v H. uplatnila pohľadávku v celkovej výške 2.498.257,- Sk, ktorá opätovne pozostáva výlučne z úrokov z omeškania a

zmluvných pokút. Táto pohľadávka bola zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 05. 03. 2004 postúpená na D. D. s tým, že je predmetom viacerých súdnych konaní na Okresnom súde v Skalici.

Je potrebné zvýrazniť, že K. Č. – P. v. p. a D. D. disponuje voči sťažovateľovi pohľadávkami v celkovej výške 6.803.583,- Sk, ktoré pozostávajú výlučne z úrokov z omeškania a zmluvných pokút. Mesto H. nedlhuje D. D., VPP, spol. s r. o. H. ako aj K. Č. – P. v. p. žiadne iné záväzky.

Existencia týchto pohľadávok, ako i exekučných konaní vážne narušuje činnosť mesta ako subjektu samosprávy, a tým aj jeho ústavné a zákonné poslanie. (...)

V danej veci sme podali návrh na odklad exekúcie, návrh na zastavenie exekúcie ako aj námietky voči exekúcii, avšak súd do dnešného dňa o nich nerozhodol. V tomto smere preto vytykame exekučnému súdu, že vzhľadom na okolnosti prípadu, nepostupoval bez zbytočných prietáhov, čím došlo aj k porušeniu čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru. (...)»

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. M. T., listom zo 7. septembra 2006 sp. zn. Spr. 1678/06, ku ktorému bolo pripojené aj vyjadrenie zákonných sudkýň Mgr. R. A. z 21. augusta 2006 a Mgr. J. B. zo 16. augusta 2006. Právny zástupca sťažovateľa k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zaujal písomné stanovisko 29. septembra 2006.

2.1 Predseda okresného súdu uviedol nasledovné:

„Na Vašu žiadosť týkajúcu sa ústavnej sťažnosti (...) oznamujem, že sa pridržam vyjadrení vec vybavujúcich sudkýň, ktoré v prílohe zasielam a sťažnosť navrhujem odmietnuť.

Súčasne oznamujem, že netrvám na zadržaní ústneho pojednávania v tejto veci.“

2.2 Z vyjadrenia zákonnej sudkyne Mgr. R. A. vyplýva, že:

„Vec vedená pod sp. zn. SI-5 Er 81/2004 mi bola pridelená ako zákonnej sudkyňi v súlade s Rozvrhom práce bývalého Okresného súdu v Skalici. Súdny exekútor Ing. Bc. S. S., exekútorský úrad v P., doručil súdu dňa 18. 3. 2004 žiadosť o vydanie poverenia vo veci. Povinný vo veci Mesto H., podaním doručeným súdu dňa 19. 3. 2004

podal návrh na vylúčenie mojej osoby ako zákonného sudcu. Dňa 1. 4. 2004 som sa vyjadrila písomne k tejto námietke zaujatosti, ako aj všetky ostatné sudkyne OS Skalica. Dňa 2. 4. 2004 predložila vtedajšia predsedníčka súdu Mgr. H. S. vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave, ktorému toto podanie bolo doručené dňa 5. 4. 2004. Podaním doručeným súdu dňa 19. 5. 2004 Krajský súd v Trnave rozhodol, že nie som vylúčená z prejednávania a rozhodovania vo veci. Medzitým povinný prostredníctvom svojho právneho zástupcu JUDr. M. M. advokáta B. dňa 29. 3. 2004 podal návrh na vydanie uznesenia, ktorým by žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia vo veci zamietol. Následne podaním doručeným súdu dňa 10. 5. 2004 tento svoj návrh na vydanie uznesenia ešte doplnil o ďalšie skutočnosti. Na overenie skutočností uvádzaných v týchto návrhoch povinného som musela urobiť dopyt na príslušný súd, v akom štádiu sa nachádzajú konania, na ktoré sa povinný odvolával. Tento dopyt som urobila prípisom zo dňa 28. 5. 2004. Na to súdny exekútor podaním doručeným súdu dňa 1. 7. 2004 vzal svoj návrh na vykonanie exekúcie späť (...). Na to som uznesením OS Skalica č. k. 5 Er 81/04-60 zo dňa 12. 8. 2004 exekúciu zastavila. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 19. 8. 2004. (...)

2.3 Vyjadrenie sudkyne Mgr. J. B.:

„Vec vedená pod sp. zn. 3 Er 255/04 mi bola pridelená ako zákonnej sudkyňi v súlade s Rozvrhom práce Okresného súdu v Skalici. Na základe žiadosti súdneho exekútora Ing. Bc. S. S., Exekútorský úrad v P. doručenej súdu dňa 2. 7. 2004 bolo v súlade s ustanovením § 45 ods. 1 Zák. č. 233/1995 Z. z. vydané dňa 29. 7. 2004 poverenie vykonaním exekúcie súdnemu exekútorovi v prospech oprávneného K. Č. proti povinnému Mesto H. na vymoženie uloženej povinnosti zaplatiť sumu 1.714.185,- Sk istiny s príslušenstvom. Vykonateľným rozhodnutím bol rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 5 C 84/01-23 zo dňa 3. 12. 2002, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 7. 2. 2003 a vykonateľnosť dňa 11. 2. 2003.

Z obsahu spisu vyplýva, že povinný zaslal dňa návrh na zastavenie exekúcie, dňa 20. 8. 2004 námietky proti trovám exekúcie, dňa 23. 8. 2004 návrh na zastavenie exekúcie a žiadosť o nariadenie pojednávania, dňa 23. 8. 2004 návrh na odklad exekúcie a dňa 25. 8. 2004 návrh na vylúčenie konajúcej sudkyne ako aj ostatných sudcov Okresného súdu Skalica z prejednávania a rozhodovania v predmetnej exekučnej veci. Dňa 30. 8. 2004 sa súdny exekútor vyjadril k námietkam povinného proti trovám exekúcie a k návrhu

povinného na zastavenie exekúcie. Dňa 3. 9. 2004 som sa ako zákonná sudkyňa vyjadrila k vznesenej námietke zaujatosti a predložila ostatným sudcom na vyjadrenie, pretože povinný namietal všetkých sudcov vtedy Okresného súdu Skalica. Sudcovia sa k veci vyjadrili dňa 7. 9. 2004. Dňa 8. 9. 2004 povinný zaslal do spisu doplnenie návrh na zastavenie a odklad exekúcie. Dňa 9. 9. 2004 bola vec predložená Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o vznesenej námietke zaujatosti.

Od 1. 10. 2004 som prestala byť zákonným sudcom vo veci, pretože som do 31. 9. 2005 absolvovala stáž na Krajskom súde v Trnave. Vec bola pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. M. B.

Ďalej z obsahu spisu vyplýva, že dňa 27. 10. 2004 bola vec vrátená nadriadeným súdom súdu prvého stupňa bez rozhodnutia s tým, že v zmysle ustanovenia § 15a ods. 3 O. s. p mal povinný k vznesenej námietke zaujatosti predložiť dôkaz na svoje tvrdenie uvedené v námietke zaujatosti. Až po doložení tohto dôkazu bolo uložené súdu prvého stupňa opätovne predložiť spis odvolaciemu súdu. V prípade nedoloženia dôkazu je podľa § 43 ods. 3 O. s. p. súd povinný konať ďalej a na vznesenú námietku neprihliada. Prípisom zo dňa 4. 11. 2004 bol povinný vyzvaný na predloženie predmetného dôkazu, ktorý nepredložil. Dňa 4. 11. 2004 bol spis zaslaný MS SR Bratislava za účelom prešetrovania postupu súdneho exekútora. Spis bol vrátený dňa 18. 4. 2005. Počas tohto obdobia boli pripojené do spisu listy vzájomnej korešpondencie medzi povinným a súdnym exekútorom. Dňa 26. 4. 2005 sa nachádza v spise úprava, na základe ktorej bolo zisťované, či sa na OS Bratislava III vedie konanie medzi účastníkmi o určenie neplatnosti zmlúv o postúpení pohľadávky a určenie veriteľa pohľadávky a výzva oprávnenému, D. D. o oznámenie kedy, akým spôsobom a na základe čoho došlo k zrušeniu Zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá úprava bola realizovaná kanceláriou dňa 5. 5. 2005. Dňa 16. 6. 2005 oprávnený oznámil súdu, že exekúcia bola skončená a to tak, že povinný v plnom rozsahu dobrovoľne zaplatil celú vymáhanú pohľadávku. Dňa 16. 1. 2006 v súlade s ustanovením § 60 písm. e) Ex. poriadku súdny exekútor zaslal späť originál poverenia na vykonanie exekúcie. Dňa 16. 1. 2006 bola vykonaná úprava o vyznačení skončenia veci a založení. (...)“

2.3 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedol tieto skutočnosti:

«(...)

1) Pokiaľ sa týka bodu 1) Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, spis. č. III. ÚS 101/06-36 (zrejme sp. zn. I. ÚS 101/06-36) zo dňa 22. 03. 2006, ktorou bola prijatá sťažnosť proti Okresnému súdu Senica, ako označenému porušovateľovi ľudských práv a základných slobôd pre namietané porušenie čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd uznesením Okresného súdu Senica sp. zn. 5 Er 81/04 z 12. augusta 2004, tak zotrvávame na našich doterajších stanoviskách a k vyjadreniu Okresného súdu Senica nevieme zaujať relevantné stanovisko, keďže ani predseda súdu, ani zákonný sudca v tejto časti nepodali žiadne relevantné stanovisko. Ich stanovisko smerovalo len k porušeniu práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Porušenie tohto práva (t. j. práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov) sme však nenamietali, ale namietali sme porušenie iných článkov, čo zreteľne vyplýva, jednak z ústavnej sťažnosti, ako i z Uznesenia Ústavného súdu SR, spis. č. I. ÚS 101/06-36 zo dňa 22. 03. 2006. Na základe toho máme za to, že Okresný súd v Senici sa k tejto časti ústavnej sťažnosti buď vyjadriť nechcel, alebo sa s ústavnou sťažnosťou, resp. uznesením Ústavného súdu SR neoboznámil dôsledne.

2) Pokiaľ sa týka bodu 2) Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, spis. č. I. ÚS 101/06-36 zo dňa 22. 03. 2006, ktorou bola prijatá sťažnosť proti Okresnému súdu Senica, ako označenému porušovateľovi ľudských práv a základných slobôd pre namietané porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, tak chcem uviesť, že v danej veci sme namietali viaceré relevantné dôvody. Súd sa však nevysporiadal s tak závažným argumentom, akým je prekážka konania (litispendencia), a ani s návrhom na odklad exekúcie. Pričom je potrebné mať na zreteli, že súd mal rozhodnúť v podstate o jednoduchom procesnom úkone, akým je návrh na odklad exekúcie. Toto rozhodnutie súdu je v podstate procesným úkonom, ktorým sa neprejudikuje rozhodnutie exekučného súdu o námietkach, resp. o zastavení exekúcie. Vzhľadom na princíp uplatňovaný v exekučnom konaní, v zmysle ktorého navrátenie do predošlého stavu nie je možné, má súd ústavnú povinnosť konať s maximálnou rýchlou tak, aby prípadný odklad exekúcie splnil svoj význam.

V záujme objektivity je však potrebné dodať, že súdny spis sa nachádzal na Ministerstve spravodlivosti SR ako i na Krajskom súde v Trnave, a teda v tomto čase súd nemohol konať.

Sťažovateľ sa v danej veci nachádzal v stave právnej neistoty, keď od júla 2004 do júna 2005 mal zablokované účty. Aj napriek tomu, že sme súdneho exekútora viackrát upozorňovali na to, že finančné prostriedky zablokované na účtoch sťažovateľa presahujú vo veľkom rozsahu výšku vymáhanej pohľadávky v exekučnom konaní vrátane príslušenstva a trov exekúcie, tak nedošlo k uvoľneniu týchto finančných prostriedkov. Činnosť Mestského úradu H. bola týmto v podstate paralyzovaná a mestský aparát nemohol riadne fungovať. Uvedený stav vyvolával negatívnu odozvu vo vzťahu k bankám, ktoré financovali sťažovateľa v rámci rozvojových programov samosprávy (napr. D. b. S., a. s. uvažovala o predčasnej splatnosti úveru vzhľadom na to, že sťažovateľ bol dlhodobo v exekučnom konaní, ostatné banky neboli ochotné poskytnúť úver, keď sťažovateľ bol v exekučnom konaní, hoci mal oveľa viac finančných prostriedkov ako bola výška vymáhanej pohľadávky, exekútor však blokoval všetky finančné prostriedky na účtoch povinného). Štátny fond rozvoja bývania SR taktiež z dôvodu prebiehajúcej exekúcie nechcel vstúpiť do zmluvného vzťahu, ktorý sa týkal bytovej výstavby v meste H.

Za takýchto okolností, berúc do úvahy liknavosť Okresného súdu Skalica, ktorý nerozhodol ani len o procesnom návrhu povinného na odklad exekúcie, mal sťažovateľ dve možnosti:

a) Trvať na podaných námietkach proti exekúcii ako i na ostatných návrhoch v exekučnom konaní, a tak realizovať svoje ústavné právo konať pred súdom s možným priaznivým výsledkom v podobe vyhovenia námietkam proti exekúcii, resp. zastavením exekúcie. V prípade takejto alternatívy by sa Mesto H. dostalo do nepriaznivej finančnej situácie, keďže by sa úplne prehĺbil ekonomický marazmus mesta, a jeho činnosť by bola absolútne ohrozená.

b) Netrvať na podaných námietkach ako i na ostatných procesných návrhoch, súc si vedomý možnej neoprávnenosti vymáhaných pohľadávok, ako i zbavenia sa ďalšej efektívnej možnosti konať pred súdom. Táto alternatíva by však prispela k obnoveniu finančnej stability Mesta H.

Sťažovateľ sa rozhodol pre druhú alternatívu.

Vo svetle týchto úvah máme preto dôvodné argumenty, ktoré nás utvrdzujú v závere aj naďalej sa považovať za obeť porušenia článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd a čl. 48 ods. 2 Ústavy pre namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Z toho ďalej odvodzujeme aj právo na priznanie finančné zadosťučinenia v peniazoch.

Aj napriek skutočnosti, že sme v pôvodnej ústavnej sťažnosti nežiadali priznať finančné zadosťučinenie, tak práve vyššie uvedené okolnosti prípadu (berúc do úvahy dĺžku a intenzitu vyvolaného stavu právnej neistoty, čo nakoniec viedlo k strate efektívneho práva na súdnu ochranu) v nás vyvolávajú oprávnené závery o dôvodnosti priznania finančného zadosťučinenia. V čase podania ústavnej sťažnosti mohol ešte všeobecný súd odstrániť stav právnej neistoty.

Je však potrebné rozlišovať časový úsek medzi intenzitou porušenia práva v čase podania ústavnej sťažnosti, kedy ešte všeobecný súd mohol odstrániť stav právnej neistoty na strane jednej, a medzi súčasným stavom, kedy trvajúca nečinnosť všeobecného súdu viedla k strate sťažovateľa v efektívnu možnosť domáhať sa súdnej ochrany.

Žiadame, aby Ústavný súd SR rozhodol aj o priznaní finančného zadosťučinenia vo výške 500.000,- Sk (...) s tým, že toto zadosťučinenie by sa týkalo výlučne len porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd (...).

Z týchto dôvodov preto upravujeme petit s nasledovným znením:

„Mestu H. sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 500.000,- Sk (...), ktoré mu je Okresný súd Senica povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia“.

Pokiaľ sa jedná o navrhovanú výšku žiadaného finančného zadosťučinenia, tak okrem uvedených okolností prípadu, poukazujeme najmä na to, že činnosť mestského úradu bola v čase exekučného konania značne paralyzovaná, ako i to, že obeťou porušenia práva bolo mesto ako orgán verejnej samosprávy, ktoré má svoje špecifické ústavné poslanie. Uvedomujeme si však aj to, že náhradu finančného zadosťučinenia nemožno zamieňať s náhradou škody.

3) *Pokiaľ sa týka ústneho pojednávania, tak s ohľadom na ustálenú judikatúru súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.*

4) *Pokiaľ sa jedná o špecifikáciu náhrady trov právneho zastúpenia, tak tieto špecifikujeme nasledovne:*

(...) V konaní pred Ústavným súdom SR žiadame priznať celkovú náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 20.115,80 Sk, a to na účet právneho zástupcu (...).»

3. *Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia označených základných práv.*

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, ako aj z vyjadrení účastníkov konania ústavný súd zistil nasledovné relevantné skutočnosti:

1. Napadnuté uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 Er 81/04 z 12. augusta 2004, ktorým bolo predmetné exekučné konanie zastavené vo svojom záhlaví neobsahuje označenie právneho zástupcu sťažovateľa a je nasledovne odôvodnené:

„Oprávnený doručil dňa 18. 3. 2004 súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie. Okresný súd Skalica poverenie vo veci doposiaľ nevydal.

Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 1. 7. 2004 oprávnený prostredníctvom súdneho exekútora vzal svoj návrh na vykonanie exekúcie späť.

Podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku súd exekúciu zastaví, ak zastavenie exekúcie navrhol ten, kto navrhol jej vykonanie.

Podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie, avšak súdny exekútor si trovy neuplatnil.“

2. Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh

a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 3 Er 255/04:

Dňa 2. júna 2004 súdny exekútor Ing. Bc. S. S. (ďalej len „súdny exekútor“) podal okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prospech oprávneného K. Č. – P. v. p., H., zast. advokátom JUDr. J. B., proti povinnému - sťažovateľovi. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 3 Er 255/04.

Dňa 29. júla 2004 okresný súd na základe „*vykonateľného rozhodnutia Okresného súdu v Skalici*“ č. k. 5 C 84/01-32 z 3. decembra 2002 vydal súdnemu exekútorovi poverenie č. 5206*008815, sp. zn. 3 Er 255/04, Ex 97/04 na vykonanie exekúcie na vymoženie finančnej čiastky 1 714 185 Sk s prísl. v neprospech sťažovateľa.

Dňa 2. augusta 2004 primátor mesta H. oznámil okresnému súdu, že „*vo veci Exekučného konania s číslom 3 Er 255/04 na Okresnom súde v Skalici je v tej istej veci vedené konanie pod číslom 5 Er 81/04, ktoré ešte nebolo právoplatne ukončené*“.

Dňa 10. augusta 2004 bolo uvedené poverenie doručené súdnemu exekútorovi.

Dňa 10. augusta 2004 sťažovateľ doručil okresnému súdu podanie, v ktorom sa domáhal zastavenia predmetnej exekúcie.

Dňa 18. augusta 2004 sťažovateľ podal telefaxom okresnému súdu námietky proti trovám exekúcie, podanie bolo poštovou prepravou doručené okresnému súdu 20. augusta 2004.

Dňa 23. augusta 2004 sťažovateľ podal okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie spolu so žiadosťou o nariadenie pojednávania a návrh na odklad exekúcie.

Dňa 25. augusta 2004 sťažovateľ podal okresnému súdu „*námietku zaujatosti voči sudkyňi Okresného súdu Skalica, JUDr. C., ktorá má podľa rozvrhu práce v uvedenej exekučnej veci konať (...). Túto námietku zaujatosti podávame rovnako voči všetkým sudcom Okresného súdu Skalica*“.

Dňa 30. augusta 2004 sa súdny exekútor vyjadril k námietkam sťažovateľa proti trovám exekúcie a návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie.

Dňa 1. septembra 2004 sa zákonnou sudkyňou v napadnutej veci stala podľa rozvrhu práce Mgr. M. B.

Dňa 3. septembra 2004 sa k vznesenej námietke zaujatosti vyjadrila JUDr. J. C.

Dňa 6. septembra 2004 bolo doručené okresnému súdu vyjadrenie súdneho exekútora k námietkam proti exekúcii.

Dňa 7. septembra 2004 sa k vznesenej námietke zaujatosti vyjadrili aj ostatní sudcovia okresného súdu.

Dňa 9. septembra 2004 bol spis predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o uvedenej námietke zaujatosti.

Dňa 27. októbra 2004 bol spis vrátený krajským súdom okresnému súdu bez rozhodnutia s tým, že v zmysle § 15a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) mal sťažovateľ k vznesenej námietke zaujatosti predložiť aj dôkazy na svoje tvrdenia. Až po doložení prípadného dôkazu bolo uložené okresnému súdu opätovne predložiť spis krajskému súdu. V prípade nedoloženia dôkazu mal okresný súd podľa § 43 ods. 3 OSP konať, bez toho že by na vznesenú námietku zaujatosti bolo prihliadnuté.

Dňa 4. novembra 2004 bol sťažovateľ vyzvaný v zmysle § 43 ods. 1 OSP, aby doložil dôkazy ohľadom vznesených námietok zaujatosti.

Dňa 4. novembra 2004 bol spis zapožičaný Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“).

Dňa 5. novembra 2004 sťažovateľ podal telefaxom okresnému súdu doplnenie návrhov na zastavenie a odklad exekúcie so žiadosťou o nariadenie pojednávania, podanie bolo poštovou prepravou doručené okresnému súdu 8. novembra 2004.

Dňa 14. januára 2005 sťažovateľ doručil okresnému súdu žiadosť, ktorou žiadal „súdneho exekútora o dodržiavanie ustanovenia § 61b Exekučného poriadku“.

Dňa 24. januára 2005 súdny exekútor písomne reagoval na uvedenú žiadosť sťažovateľa.

Dňa 1. februára 2005 sťažovateľ vyzval „súdneho exekútora o dodržiavanie ustanovenia § 61b Exekučného poriadku“.

Dňa 14. marca 2005 súdny exekútor doručil okresnému súdu „*Oznámenie povinného o uznaní oprávnenej pohľadávky oprávneného*“.

Dňa 18. apríla 2005 ministerstvo spravodlivosti vrátilo zapožičaný spis okresnému súdu.

Dňa 26. apríla 2005 okresný súd požiadal Okresný súd Bratislava II, aby oznámil, v akom štádiu sa nachádza konanie o určenie neplatnosti súvisiacich zmlúv o postúpení pohľadávky, resp. o zrušení zmluvy o postúpení pohľadávky.

Dňa 26. apríla 2005 okresný súd požiadal D. D., aby oznámila, akým spôsobom a na

základe čoho došlo k zrušeniu súvisiacej zmluvy o postúpení pohľadávky.

Dňa 27. mája 2005 D. D. reagovala na uvedený prípis okresného súdu.

Dňa 7. júna 2005 okresný súd požiadal K. Č. a I. T., aby oznámili skutočnosti súvisiace s postúpením predmetnej pohľadávky.

Dňa 16. júna 2005 K. Č. a 22. júna 2005 I. T. odpovedali na výzvu okresného súdu.

Dňa 29. novembra 2005 okresný súd opätovne požiadal Okresný súd Bratislava II, aby oznámil, v akom štádiu sa nachádza konanie o určenie neplatnosti súvisiacich zmlúv o postúpení pohľadávky, resp. o zrušení zmluvy o postúpení pohľadávky.

Dňa 6. decembra 2005 okresný súd požiadal súdneho exekútora, aby oznámil v akom štádiu sa nachádza predmetná exekúcia.

Dňa 16. januára 2006 súdny exekútor vrátil okresnému súdu poverenie č. 5206*008815 na vykonanie exekúcie.

Dňa 16. januára 2006 bola v spise vykonaná úprava: „*vyznač skončenie vymožením, spis založ a/a*“.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom sťažnosti, ktorú ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 101/06-36 prijal na ďalšie konanie, bolo tvrdenie sťažovateľa, že uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Er 81/04 z 12. augusta 2004 došlo k porušeniu jeho základných práv zaručených v čl. 20, čl. 46

ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru a v čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 255/04 došlo k porušeniu jeho základných práv zaručených v čl. 48 ods. 2 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodnutím všeobecného súdu alebo jeho postupom, ktorý rozhodnutiu predchádzal, môže byť porušené každé základné právo, ktoré je zaručené v ústave alebo v príslušnej medzinárodnej zmluve o ľudských právach a základných slobodách, teda tak materiálne, ako aj procesné základné právo. Takto ústavný súd napríklad už vyslovil, že všeobecný súd svojím postupom a právoplatným rozhodnutím porušil nielen právo na súdnu ochranu (ako základné procesné právo) zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj právo vlastniť majetok a právo pokojne užívať svoj majetok (ako základné materiálne práva) zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy, resp. v čl. 1 dodatkového protokolu (pozri nález z 20. decembra 2001 sp. zn. I. ÚS 59/00 a nález z 15. júla 2003 sp. zn. I. ÚS 23/01). V iných rozhodnutiach zase konštatoval, že všeobecný súd svojím právoplatným rozhodnutím porušil právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a právo na ochranu proti zásahom do nedotknuteľnosti obydlia, ktoré ako základné materiálne práva sú zaručené v čl. 19 ods. 2 a čl. 21 ods. 3 ústavy (pozri nález z 10. júla 2001 sp. zn. I. ÚS 13/00), resp. konštatoval, že všeobecný súd svojím postupom, t. j. tým, že neprijal opatrenia zamerané na ochranu maloletých detí pred zlým zaobchádzaním s nimi, porušil ich základné (materiálne) práva na ochranu proti neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu podľa čl. 16 ods. 2 ústavy a na ochranu proti zásahom do nedotknuteľnosti obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 3 ústavy (pozri nález z 9. júla 2003 sp. zn. I. ÚS 4/02).

Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry týkajúcej sa jeho právomoci v zmysle citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy. V zmysle tohto článku je ústavná ochrana základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmito právami a slobodami vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že

všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Úloha ústavného súdu, ktorý zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil, sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 165/02, I. ÚS 22/03, I. ÚS 53/03, I. ÚS 177/03, I. ÚS 215/03).

Inými slovami, ústavný súd má právomoc konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach garantovaných základných práv a slobôd ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou vtedy, keď je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo keď účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou základných práv a slobôd alebo s ich úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Je pritom celkom bez právneho významu, či takéto nezlúčiteľné účinky vyvoláva postup všeobecného súdu alebo jeho rozhodnutie a či sú nimi dotknuté materiálne alebo procesné základné práva a slobody. Pri takomto uplatňovaní svojej právomoci môže ústavný súd na jednej strane dôsledne plniť svoju nezastupiteľnú úlohu nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti v zmysle čl. 124 ústavy a na druhej strane vylúčiť akúkoľvek možnosť zamieňania jeho úlohy s úlohou všeobecného súdu tretej, prípadne štvrtej inštancie.

V rozsahu tejto svojej právomoci ústavný súd aj v danej veci preskúmal predovšetkým napadnuté uznesenie okresného súdu z hľadiska namietaného porušenia základných práv podľa označených článkov ústavy a dohovoru.

1. Namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Er 81/04 z 12. augusta 2004.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala (...) v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne (...) prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Tak ako na to poukázal aj sťažovateľ v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, IV. ÚS 21/04, II. ÚS 148/04), ako aj judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. rozhodnutie z 19. decembra 1997, Hornsby v. Grécko)], sa exekučné konanie považuje za integrálnu súčasť súdneho konania a ako také musí vyhovovať všetkým kritériám spravodlivého súdneho konania. Inými slovami povedané, ustanovenia čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sú aplikovateľné aj na exekučné konanie alebo konanie o výkon rozhodnutia.

1.1 Predmetom konania pred ústavným súdom sú teda predovšetkým tvrdenia sťažovateľa o porušení jeho procesných základných práv podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Sťažovateľ predovšetkým namietal, že okresný súd napadnutým postupom a rozhodnutím porušil „*princíp kontradiktórnosti konania*“ a „*princíp rovnosti zbraní*“, a tým porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie.

a) Porušením uvedených princípov došlo podľa sťažovateľa v dôsledku toho, že okresný súd „*rozhodol o zastavení exekúcie bez toho, aby o návrhu na zastavenie exekúcie zo strany oprávneného vopred informoval povinného a v dôsledku toho nemal povinný možnosť vyjadriť sa k tomuto procesnému návrhu a patrične na neho reagovať*“.

Podľa § 96 ods. 1 OSP navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. (...).

Súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní (ods. 2).

Nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, (...), (ods. 3).

Ústavný súd predovšetkým poznamenáva, že ústavnému právu na autonómiu vôle strán v občianskom súdnom konaní zodpovedá procesnoprávny aspekt, ktorého obsahom je dispozičné právo účastníka konania a obsahuje v sebe oprávnenie slobodne disponovať hmotnými a procesnými právami v občianskom súdnom konaní (mutatis mutandis PL. ÚS 43/95). Je výsostným (slobodným) právom účastníka konania rozhodovať o tom, či zoberie svoj návrh späť, ak tak urobí „zákonom ustanoveným postupom“ v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Účastník konania späťvzatím návrhu pred začatím pojednávania - tak ako to bolo aj v danom prípade - uplatní svoje ústavné právo na autonómiu vôle strán, a ak je návrh účinne vzatý späť celkom, súd nemá inú zákonnú možnosť, než v dôsledku tohto jeho procesného úkonu konanie podľa § 96 ods. 1 OSP zastaviť (mutatis mutandis I. ÚS 59/00).

Pokiaľ ide o námietku porušenia dôležitého aspektu práva na spravodlivý proces, konkrétne „princípu kontradiktórnosti konania“, ústavný súd konštatuje, že po účinnom späťvzati návrhu v danej veci sa konanie skončilo bez meritórneho rozhodnutia (bez rozhodnutia vo veci samej), nepripadalo teda do úvahy, aby sťažovateľ „obhajoval svoju záležitosť pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane“ (napr. Szabovics v. Švédsko, rozhodnutie ESLP z r. 1959). Inak povedané, keďže v dôsledku právne relevantného uplatnenia dispozičného práva účastníka konania došlo k zastaveniu napadnutého konania, v danom prípade nedošlo k meritórnemu konaniu, kde by sťažovateľ prípadne mohol uplatniť uvedený princíp spravodlivého procesu, preto k porušeniu tohto princípu v okolnostiach danej veci ani nemohlo dôjsť.

b) Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľ vidí *«aj v porušení „princípu rovnosti zbraní“, (...) a to najmä v tom smere, že povinný si postupom Okresného súdu v Skalici nemohol uplatniť náhradu trov exekučného konania, na rozdiel od oprávneného a súdneho exekútora.»*

Podľa § 166 ods. 1 OSP ak nerozhodol súd v rozsudku (...), o trovách konania (...), môže účastník do pätnástich dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie. (...).

Doplnenie urobí súd dopĺňacím rozsudkom, pre ktorý platia obdobne ustanovenia o rozsudku. Ak súd nevyhovie návrhu účastníka na doplnenie rozsudku, uznesením návrh zamietne (ods. 2).

Podľa § 167 ods. 1 OSP ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa rozhoduje najmä (...) o trovách konania, (...).

Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku (ods. 2).

Ústavný súd zo zapožičaného spisu okresného súdu sp. zn. 5 Er 81/04 zistil, že sťažovateľ v danom prípade nenavrhol doplnenie napadnutého uznesenia v zmysle § 166 ods. 1 OSP a rovnako nenavrhol vydanie uznesenia, ktorým by okresný súd samostatne rozhodol o trovách jeho konania podľa § 167 ods. 1 OSP. Ak mal sťažovateľ k dispozícii právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje, bolo jeho povinnosťou tieto právne prostriedky nápravy uplatniť. Ak sťažovateľ, kvalifikovane právne zastúpený, v konaní pred všeobecným súdom nevenoval dostatočnú pozornosť uvedeným efektívnym procesným prostriedkom nápravy, a svoju pasivitu chce odčiniť až v predmetnom konaní o ústavnej sťažnosti, okresnému súdu nemožno vytýkať odopretie práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

Pretože napadnuté uznesenie okresného súdu nebolo spôsobilé vyvolať porušenie základného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru a taktiež na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel, teda rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 tohto nálezu.

1.2 Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva podľa sťažovateľa aj v nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorý podľa jeho názoru „rozhodol na podklade záverov, ktoré sú arbitrárne a zjavne neopodstatnené“.

Podľa § 157 OSP v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a jasne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil (ods. 2).

Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vykladať a uplatňovať s ohľadom na príslušnú judikatúru ESĽP (napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Z citovaných článkov ústavy a dohovoru však nemožno vyvodzovať, že dôvody uvedené súdom sa musia zaoberať zvlášť každým bodom, ktorý niektorý z účastníkov konania môže považovať za základný pre svoju argumentáciu (mutatis mutandis I. ÚS 56/01).

Ústavný súd tieto ďalšie námietky sťažovateľa neakceptoval. Podľa jeho názoru závery okresného súdu, aj keď sú skutočne stručné a odvolávajú sa v podstate na príslušné zákonné ustanovenia, nemožno považovať za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené, či inak ich účinky za nezlučiteľné s príslušnou ústavnou úpravou ľudských práv a základných slobôd alebo ich úpravou v označenom článku dohovoru. Aj keď okresný súd nerozhodol o trovách konania sťažovateľa a formálne ani neidentifikoval v záhlaví napadnutého uznesenia právneho zástupcu sťažovateľa, vzhľadom na možné účinné prostriedky nápravy, ktoré sťažovateľ nevyužil [pozri bod III./1.1. b) tohto rozhodnutia], nebolo možné ústavnej sťažnosti ani v tejto časti vyhovieť, preto rozhodol ústavný súd aj ohľadom tejto časti tak, ako to je uvedené v bode 4 tohto nálezu.

2. Namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Er 81/04 z 12. augusta 2004.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo

všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. (...)

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť svojho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva (...).

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu, podľa názoru sťažovateľa *«možno mať za to, že sťažovateľ mal v zmysle príslušných ustanovení O. s. p. „legitímnu nádej“ na to, aby mu súd priznal náhradu trov exekučného konania, avšak postupom Okresného súdu v Skalici bol tohto práva úplne zbavený, čím došlo k porušeniu jeho práva vlastniť majetok. Inými slovami povedané právny poriadok nevylučuje, aby exekučný súd priznal náhradu trov exekučného konania povinnému, ak by oprávnený zaviniel zastavenie exekúcie.»*

Článok 20 ods. 1 ústavy nielenže ustanovuje, že každý má právo vlastniť majetok, ale súčasne určuje, že vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnakú zákonnú ochranu. Tak ako z formulácie obsiahnutej v tomto článku nemožno odvodzovať právo získať vec do svojho vlastníctva (vlastniť vec) bez ohľadu na dodržanie podmienok, ktoré sú na tento účel upravené zákonmi (mutatis mutandis I. ÚS 128/95), tak z neho nemožno ani vyvodzovať zabezpečenie základného práva na ochranu vlastníctva bez splnenia zákonných podmienok jej poskytnutia, ktoré sú uvedené predovšetkým v Občianskom zákonníku (I. ÚS 59/94). Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si tiež *„uvedomuje, že na náhradu trov exekučného konania nemusí mať povinný automaticky právny nárok (...)“*, avšak v okolnostiach danej veci mal ústavné právo na to, aby aj o trovách konania okresný súd rozhodol pri dodržaní všetkých zásad spravodlivého súdneho konania. Článkom 20 ods. 1 ústavy je však chránené vlastnícke právo ako také, vlastnícke právo už konštituované a teda už existujúce (hoci aj vo forme pohľadávky) a nie iba tvrdený nárok na ne. Samotný nárok na trovy konania, v danom prípade na trovy právneho zastúpenia, ktoré prípadne „môžu“ byť priznané, ústavne chránený nie je a ani nemôže byť, teda samotný nárok nepredstavuje ani „legitímnu“ nádej na vlastníctvo.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd nevyhovel návrhu sťažovateľa na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Er 81/04 z 12. augusta 2004 tak, ako to je uvedené v bode 4 výrokovej časti tohto nálezu.

Okrem uvedeného ústavný súd poznamenáva, že k porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu nemohlo dôjsť v okolnostiach danej veci ani z dôvodu uvedených v bode 1. III. časti tohto rozhodnutia, teda ani z dôvodu, že ústavný súd nezistil, že by uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Er 81/04 z 12. augusta 2004 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 255/04.

Predmetom tejto časti konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu vo veci návrhu na vykonanie exekúcie vedenom pod sp. zn. 3 Er 255/04, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako povinný, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru,

pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Ústavný súd už rozhodol, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a rovnako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa vzťahuje nielen na konanie prvostupňového súdu, ale aj na konanie odvolacieho a dovolacieho súdu, ďalej na konanie o výkon rozhodnutia. Ústava a ani procesné predpisy upravujúce činnosť súdov v občianskych veciach totiž nevynímajú súdy z ich povinnosti konať bez zbytočných prietáhov v žiadnej veci, ktorej môže byť poskytnutá súdna ochrana (I. ÚS 70/98).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

3.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že priebeh napadnutého konania nemožno pripísať na vrub zložitosti prerokovávanej veci. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení, ale ani zákonní sudcovia nepoukazovali na zložitosť napadnutej veci.

3.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo

v tomto konaní k zbytočným priet'ahom, teda dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním s'ťažovateľa.

3.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 255/04 a konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný v podstate od 23. augusta 2004 (keď s'ťažovateľ podal návrh na zastavenie exekúcie, žiadosť o nariadenie pojednávania a tiež návrh na odklad exekúcie) až do 16. januára 2006 (keď súdny exekútor vrátil okresnému súdu poverenie na vykonanie exekúcie), pretože v tomto období okrem jednoduchých úkonov (napr. zaslanie návrhov s'ťažovateľa protistrane), nepreukázal vo veci efektívnu procesnú činnosť a vo veci nenariadil pojednávanie, resp. nevykonával žiadny meritórny úkon. O návrhu s'ťažovateľa na odklad exekúcie nerozhodol takmer sedemnášť mesiacov napriek tomu, že *„došlo k zablokovaniu finančných prostriedkov s'ťažovateľa na troch účtoch“*, teda ekonomická situácia Mesta H. bola dlhú dobu v značnej miere paralizovaná, s'ťažovateľ nemohol *„nakladať s finančnými prostriedkami na týchto účtoch, a tým aj vykonávať činnosť samosprávy“*. Okresným súdom teda v danej veci neboli vykonané počas doby trinástich mesiacov (dva mesiace nemohol súd konať v dôsledku námietky zaujatosti sudcov) v podstate žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa s'ťažovateľ počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu okresného súdu. Ústavný súd v okolnostiach danej veci nemohol prihliadnuť ani na skutočnosť, že spis bol zapožičaný aj ministerstvu spravodlivosti, pretože vzhľadom na význam napadnutého konania pre s'ťažovateľa, okresný súd mohol vo veci zabezpečiť náhradný spis, resp. urgovať vrátenie spisu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Z obsahu predmetného spisu nevyplýva vykonanie žiadneho takéhoto opatrenia.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48

ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

3.4 Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ za porušenie základného práva na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 000 Sk, pričom poukázal „*najmä na to, že činnosť mestského úradu bola v čase exekučného konania značne paralyzovaná, ako i to, že obeťou porušenia práva bolo mesto ako orgán verejnej samosprávy, ktoré má svoje špecifické ústavné poslanie*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa a aj na význam uplatneného práva pre sťažovateľa považuje za primerané vo výške 50 000 Sk.

Z uvedených dôvodov o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

4. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia za štyri účelne vynaložené úkony právnej služby, ktoré boli vykonané v roku 2004 a v roku 2006. Za tri úkony vykonané v roku 2004 (príprava a prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti 1. septembra 2004 a rozšírenie sťažnosti 6. septembra 2004) patrí odmena v sume trikrát

po 4 534 Sk, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú spolu s režijným paušálom ku každému úkonu (3 x 136 Sk v roku 2004) vykonané v roku 2004 sumu 14 010 Sk, v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Za jeden úkon, ktorý bol vykonaný v roku 2006, patrí odmena pre sťažovateľa v sume 2 730 Sk a spolu s režijným paušálom (164 Sk v roku 2006) tvorí náhrada trov za úkon vykonaný v roku 2006 sumu 2 894 Sk v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Celkové trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú preto v danom prípade sumu 16 904 Sk, ku ktorej bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 3 211,76 Sk, spolu trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove zaokrúhlene sumu 20 116 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľom rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

5. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2006